

Elektros ir dujų rinkų apžvalga

Kainų tendencijos ir svarbiausios naujienos

ELEKTRA

Kainos tendencijos bei mėnesio vidurkiai

NORDPOOL birža

Rugpjūtis

87,74

€/MWh

Rugsėjis

123,96

€/MWh

Svarbiausi rugsėjo mėnesio įvykiai

Rugsėjo mėnesį elektros energijos kainos pakilo į naujas aukštumas. Rugsėjo 6-10 dienomis „Nord Pool“ biržoje Lietuvos zonoje buvo pasiekta 127,68 Eur/MWh kaina. Šių metų 36 savaitę visa Europa patyrė elektros energijos kainų rekordus. Šiaurės šalių sistemos kaina rugsėjo 10 d. pasiekė 98,13 Eur/MWh – tai yra aukščiausia nuo 2010 m. Tą pačią dieną elektros energijos kaina Vokietijoje pasiekė 138,29 Eur/MWh. Šiaurės šalių regione spot kainos taip pat pakilo iki aukščiausių per visą dešimtmetį. Pagrindinės priežastys: rekordinės dujų kainos ir mažėjantis vandens rezervuarų lygis.

Įdomi situacija klostosi ne tik žemyninėje Europos dalyje: Jungtinėje Karalystėje rugsėjo 15 d. elektros energijos kaina siekė net 2500 GBP/MWh, o dienos vidurkis – 424,61 GBP/MWh. Formuojant kainas buvo tikimasi, kad smarkiai sumažės ir taip žemas vėjo gamybos lygis, vis dar kylančios dujų kainos.

Rugsėjo 22 d. „Nord Pool“ D-1 buvo pasiekta aukščiausia kaina - 213,81 Eur/MWh, o Intraday rinkos dalyviai savo pasiūlymus teikė stublinančiomis kainomis – net 3999 Eur/MWh. Tokia Intraday kaina formavosi dėl didelio srautų ribojimo bei generacijos trūkumo. Kylančios kainos paliečia visas sritis: rugsėjo 28 d. Europos taršos leidimų rinkoje ATL kainos pakilo iki visų laikų aukščiausio lygio – 65,77 Eur/tCO₂. Dujų rinkoje TTF mėnesio sutartis padidėjo iki 85,83 Eur/MWh. Brent nafta kainavo 80,75 JAV dolerio už barelj. Nafta pirmą kartą per trejus metus viršijo 80 JAV dolerių už barelj. Taip pat ir neatsilieka elektros energijos kainos – tą pačią dieną, Lietuvoje „Nord Pool“ biržoje vidutinė dienos kaina siekė 150,28 Eur/MWh, tam tikromis valandomis net 237,01 Eur/MWh.

Ateities tendencijos

Visas energetikos sektorius patiria stiprų tiekimo trūkumą, aukštoms elektros energijos kainoms įtaką daro: išaugusi dujų kaina, hidrobilanso trūkumas. Nors rugsėjo pabaigai hidrobilanso prognozės pozityvios, tačiau metinio vidutinio lygio – nesiekia. Dėl šių priežasčių tikėtis žemesnių elektros energijos kainų nereikėtų.

Energija, kuria pasitikite

„Ignitis“ – didžiausias elektros energijos tiekėjas verslui

* Remiantis „Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos“ duomenimis

Gaukite pasiūlymą

DUJOS

Kainos tendencijos bei mėnesio vidurkiai

GET Baltic birža

Rugpjūtis

36,79

€/MWh

Rugsėjis

47,44

€/MWh

Svarbiausi rugsėjo mėnesio įvykiai

Lietuvos prekybos aikštelėje gamtinių dujų kainų indekso BGSI, fiksuojančio gamtinių dujų kainų pokyčius dieninių sandorių rinkoje, reikšmė rugsėjo mėn. sudarė 47,44 EUR/MWh. Tai yra 29% daugiau lyginant su 2021 m. rugpjūčio mėn. (36,79 EUR/MWh).

Europos dujų biržoje ICE mėnesinių sandorių rinkoje gamtinių dujų kainos rugsėjo mėnesį siekė naujas aukštumas dėl rinkoje esamos didelės įtampos ir dujų trūkumo. Nyderlandų TTF kainų indeksas 2021 m. spalio mėnesiui susiformavo ties 63,42 Eur/MWh ir buvo 19,40 Eur/MWh didesnis nei susiformavusi kaina rugsėjo mėnesiui (44,02 Eur/MWh). Lyginant su praėjusių metų periodu, kuomet Nyderlandų TTF indeksas svyravo apie 11 Eur/MWh ribose, šiemet kaina yra 5,7 karto didesnė spalio mėnesio tiekimui.

Mažai paguodos rinkoms teikia ir rugsėjo mėnesio 28 d. pasibaigę itin intensyvūs remonto darbai Norvegijos kontinentiniame šelfe, kurie buvo dalinai atidėti dėl pernai vykusios Covid pandemijos. Nors norvegiškų dujų tiekimas grįžta į savo įprastą arti maksimalių techninių pajėgumų lygį (rugsėjo 9 d. šių dujų tiekimas buvo apribotas 110 mln. m³ per dieną, aukščiausiai kada nors buvęs paros pajėgumų apribojimas), vis tik per pasibaigusius 2020-2021 dujų metus (iki spalio 1d.) Norvegijos, kaip antro didžiausio dujų tiekėjo Europoje, dujų eksportas siekė panašiai kaip ir prieš tai buvusius dujų metus, apie 106 mlrd. m³. Tiesa, trūkstant dujų Europai, rugsėjo mėnesį Norvegijos vyriausybė leido padidinti dujų eksporto metinius dujų gavybos pajėgumus papildomais 2 mlrd. m³.

Pagrindinės priežastys formuojančios aukšta kainų lygį

Ribota dujų pasiūla Europoje

Viso trečio ketvirčio metu dujų pasiūla Europoje buvo ribota, kurią iš esmės lėmė labai intensyvūs savo apimtimi ir trukme planuoti remonto darbai Norvegijos ir Rusijos dujų tiekimo infrastruktūroje, bei eilė neplanuotų „shutdown“ įvykių taip pat abiejų šalių infrastruktūroje.

Taip pat Rusija, didžiausia dujų tiekėja Europoje, šiemet mažina dujų eksportą į Europą planuodama pateikti tik 183 mlrd. m³ dujų, kai dar 2018 metais dujų eksportas siekė 201 mlrd. m³ dujų. Nors rugsėjo mėnesį dujų eksportas į Europos dujų vamzdynus buvo pakilęs iki savo įprasto lygio po rugpjūčio mėnesio buvusių neplanuotų apribojimų (užsidegus dujų perdirbimo gamyklai Sibire ir dėl to reikšmingai sumažėjus dujų tiekimui Yamal-Europe dujotiekiu), paskutinį šių metų ketvirtį „Gazprom“ Europai pateiks mažiau dujų nepaisant jų didelio poreikio. Rugsėjo 20 d. „Gazprom“ rezervavo tik trečdalį visų techninių Yamal-Europe dujotiekio pajėgumų spalio mėnesiui, ir nieko nerezervavo per Ukrainą. Tai pasiuntė Europos dujų kainas biržose į naujas rekordines aukštumas.

Aukštesnė dujų paklausa

Lyginant su praeitais metais, šiais metais atsigaunant Europos ir Azijos šalių ekonomikoms po COVID pandemijos išsaugo dujų paklausa. Momentinių SGD krovinių importas į šiaurės vakarų Europos terminalus išlieka ribotas dėl jų itin aukštos paklausos Azijos regione bei neplanuotų gamybos trukdžių JAV, Australijos, Rusijos skystinimo terminaluose. Rugsėjo pabaigoje saugomas SGD likutis Europos SGD terminaluose siekė 15% mažiau nei pernai tuo pačiu laikotarpiu, o išdujinimo lygiai iš terminalų į Europą visą rugsėjį buvo penktadaliu mažesni nei pernai rugsėjį. SGD kainos Azijoje, kurias kelia Europos dujų kainos, rugsėjo pabaigoje siekė beveik 80 Eur/MWh, tai ypač aukšta kaina tokiu metu prisimenant, kad spaudžiant itin dideliems šalčiams šių metų sausio pabaigoje Azijoje SPOT SGD kainos siekė 90 Eur/MWh. Prie didesnės paklausos Europoje prisidėjo ir mažesnė vėjo generacija šią vasarą, bei rugsėjo mėnesį didesnis dujų poreikis elektrinėse stipriai brangstant anglies kainoms Europoje.

Žemesnis požeminių Europos dujų saugyklų užpildymas

Šiomet Europa pasitinka žiemos sezoną su itin mažu rezervu – požeminės saugyklos yra 15% mažiau užpildytos nei per praėjusius kelis metus, ir tai kelia didelį susirūpinimą visiems Europos dujų rinkos dalyviams. Pavyzdžiui, rugsėjo pabaigoje Nyderlandų dujų saugyklų užpildymas siekė tik 57%, Vokietijos – 66%. Didžiojoje Britanijoje saugyklų talpa po „Rough“ saugyklos uždarymo lieka itin ribota, tad šalis labai priklausoma nuo dujų pasiūlos vamzdiniais iš Norvegijos ir Europos bei SGD importo. Iki spalio 1 d. (t.y. iki šildymo sezono Europoje pradžios) Europos požeminių saugyklų užpildymas įprastai siekia apie 85-90%.

Rekordiškai aukštos anglies ir ATL kainos

Europos dujų kainoms daug įtakos turi ir anglies bei ATL kainos, kurios šiuo metu yra rekordinėse aukštumose. Per rugsėjo mėnesį anglies kainos Europos ICE biržoje pabrango 48 doleriais per metrinę toną, nuo 154 dolerių per metrinę toną rugsėjo 1 d. iki 202 dolerių per metrinę toną rugsėjo 28 d. ATL kainos rugsėjo mėnesį perkopė rekordinius 62 Eur už metrinę toną. Stipriai kylant tradicinei elektros gamybai iš anglies, dujų poreikis tampa pirmu pasirinkimo prioritetu, kas ir taip šiuo metu yra deficitas Europoje. Šie dalykai ir mažesnė vėjų generacija rugsėjį Europoje skatino dar didesnę dujų paklausą elektros gamyboje bei atitinkamai kėlė jos kainą.

Ateities tendencijos

Šiuo metu ICE biržoje Nyderlandų TTF indeksas spalio-kovo mėn. tiekimui siekia apie 82 Eur/MWh. Ar tai yra kainų lubos? Sunku pasakyti, nes tai stipriai priklausys nuo žiemos oro temperatūros – svarbiausio veiksnio įtakojančio dujų paklausą ir kainas šaltuoju periodu. Europos dujų rinka iš tiesų įtempta, todėl galima tikėtis, kad aukštos ir itin volatiliškos kainos išliks visą rudens ir galimai ateinančios žiemos sezoną.

IGNITIS naujienos

Nuotolinė konferencija

„Ignitis“ verslo klientams:
ko galime tikėtis kitąmet?

Spalio 13 d. | 9:00 – 12:00

[Registruotis](#)

Elektromobilius „Ignitis ON“ tinklo stotelėse bus galima įkrauti ir apsiperkant „Maximos“ parduotuvėse

„Ignitis“ pasirašė bendradarbiavimo sutartį su prekybos tinklu „Maxima“. Planuojama, kad pirmosios keturiolika 150 kW galios įkrovimo stotelių šalia didžiųjų šio tinklo parduotuvių pradės veikti jau 2022 m. rudenį.

[Skaitykite plačiau](#)

„Ignitis“ įvertintas tarptautiniais sertifikatais už kokybę, aplinkosaugą ir saugią darbo aplinką

„Ignitis“ vadybos bei procesų atitikimas tarptautiniams standartams buvo įvertintas ISO sertifikatais: tarptautiniai kokybės vadybos (ISO 9001), aplinkosaugos (ISO 14001) ir darbų saugos bei sveikatos (ISO 45001).

[Skaitykite plačiau](#)